

УКРАЇНСЬКЕ БОТАНІЧНЕ ТОВАРИСТВО
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ БОТАНІКИ ІМЕНІ М.Г. ХОЛОДНОГО
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА

**МАТЕРІАЛИ XV З'ЇЗДУ
УКРАЇНСЬКОГО БОТАНІЧНОГО
ТОВАРИСТВА**

Івано-Франківськ,
30 вересня — 4 жовтня 2024

Видавничий дім
«Гельветика»
2024

UKRAINIAN BOTANICAL SOCIETY
NATIONAL ACADEMY OF SCIENCES OF UKRAINE
M.G. KHOLODNY INSTITUTE OF BOTANY
MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE
KHERSON STATE UNIVERSITY
VASYL STEFANYK PRECARPATHIAN NATIONAL UNIVERSITY

**PROCEEDINGS
OF THE 15th CONGRESS
OF THE UKRAINIAN BOTANICAL
SOCIETY**

30 September — 4 October, 2024,
Ivano-Frankivsk, Ukraine

Publishing house
“Helvetica”
2024

УДК 58(477)(062.552)
МЗ4

Матеріали XV З'їзду Українського ботанічного товариства (Івано-Франківськ, 30 вересня — 4 жовтня 2024). — Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2024. — 232 с.

Proceedings of the 15th Congress of the Ukrainian Botanical Society (30 September — 4 October, 2024, Ivano-Frankivsk, Ukraine). — Odesa : Publishing house “Helvetica”, 2024. — 232 p.

ISBN 978-617-554-319-1

До збірника включені матеріали наукових доповідей та повідомлень XV З'їзду Українського ботанічного товариства (м. Івано-Франківськ, 30 вересня — 4 жовтня 2024 р.), в яких розглядаються систематика, флористика та географія судинних рослин, фікологія (альгологія); бріологія; ліхенологія; мікологія; геоботаніка та екологія; флористичні та мікологічні знахідки; морфологія та анатомія; охорона рослинного світу та довкілля; біотехнологія, фізіологія та біохімія; клітинна та молекулярна біологія; селекція та інтродукція; ресурсознавство; історія наукових досліджень; наукові колекції рослин та грибів; ботаніка та мікологія у вищій школі; громадська наука та популяризація наукових знань. Матеріали подані переважно в авторській редакції. Видання розраховане на науковців, викладачів, працівників у галузі охорони природи, аспірантів, студентів природничих спеціальностей, аматорів-натуралістів.

The book includes the materials of scientific reports and posters of the XV Congress of the Ukrainian Botanical Society (Ivano-Frankivsk, September 30 — October 4, 2024), covering the fields of systematics, floristics and geography of vascular plants, phycology (algology); bryology; lichenology; mycology; geobotany and ecology; floristic and mycological finds; morphology and anatomy; conservation of plants, fungi, and the environment; biotechnology, physiology and biochemistry; cell and molecular biology; plant breeding and introduction; resource science; history of scientific research; scientific collections of plants and fungi; botany and mycology in higher education; citizen science and popularization of scientific knowledge. The materials are presented mainly as provided by the authors. The publication is intended for scientists, nature conservationists, graduate students, students of natural sciences, and amateur naturalists.

Затверджено до друку

Центральною Радою Українського ботанічного товариства
Науковим комітетом XV З'їзду Українського ботанічного товариства
Вченою радою Інституту ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України
17 вересня 2024 р. (протокол № 9)

Автори повністю відповідають за наукову достовірність, зміст і стиль своїх публікацій. Погляди, висновки й точки зору, висловлені авторами у статтях, можуть не збігатися з поглядами, висновками й точками зору наукового комітету, установ-організаторів конференції, Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України та/або Національної комісії з питань Червоної книги України.

© Автори публікацій, 2024

© Українське ботанічне товариство, 2024

© Інститут ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України, 2024

© Прикарпатський національний університет
імені Василя Стефаника, 2024

© Херсонський державний університет, 2024

ISBN 978-617-554-319-1

**ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ МІКРОБНИХ ПРЕПАРАТІВ
ЗА ПАРАМЕТРАМИ ВОДООБМІНУ НУТУ ЗВИЧАЙНОГО
(*CICER ARIETINUM*)**

Світлана ПИДА¹, Ігор ЧЕРНІК¹, Маргарита КРИЖАНОВСЬКА¹,
Володимир ГІЛЬТАЙ²

¹ Тернопільський національний педагогічний університет
ім. Володимира Гнатюка, Тернопіль, Україна

² Борщівський агротехнічний фаховий коледж, Борщів, Україна
E-mail: spyda@ukr.net, igor77cheri@gmail.com

Серед зернобобових нут звичайний (*Cicer arietinum* L.) є давньою культурою землеробства, характеризується високою посухостійкістю і насінневою продуктивністю. У сучасних умовах за зміни клімату *C. arietinum* є перспективною культурою Західного Лісостепу України.

Метою роботи було дослідити вплив передпосівної обробки насіння *Mesorhizobium ciceri* штаму ND-64 та мікробного препарату Ризогумін на показники водообміну нуту звичайного сорту ‘Ярина’ у ґрунтово-кліматичних умовах Західного Лісостепу України. Дослідження проводили упродовж 2021–2023 рр. на важко-суглинистому чорноземі типовому агробіологічної лабораторії Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Насіння нуту звичайного контрольного варіанту (К) перед сівбою зволожували водою з водогону з розрахунку 2% від маси, а дослідних — рідкими формами бактеріальної суспензії селекціонованого штаму *Mesorhizobium ciceri* ND-64 (БС) та Ризогуміну згідно норм виробника.

Встановлено, що упродовж онтогенезу за впливу мікробних препаратів знижувалася інтенсивність транспірації листків нуту звичайного ‘Ярина’, підвищувалася їхня водоутримувальна здатність та зменшувався показник водного дефіциту. На початку вегетації та у фазі зеленого бобу мікробні препарати сприяли обводненню тканин листків. За впливу БС у фазах вегетації та цвітіння листки втрачали на 13,7 та 4,8% (через 2 год), 9,5 та 11,1% (через 4 год) і 2,1 та 9,3% (через 24 год) менше води порівняно з К. Аналогічну закономірність виявлено за впливу Ризогуміну у фазах цвітіння та зеленого бобу.

За інокуляції насіння БС показник водного дефіциту листків нуту звичайного у фазах цвітіння та початку утворення бобів порівняно з К знизився на 16,7 та 5,0%, у варіанті Ризогумін — на 31,6 та 40,4%.

Отже, процеси водообміну рослин нуту звичайного сорту ‘Ярина’ залежать від обробки насіння перед сівбою мікробними препаратами і фенологічної фази росту і розвитку рослин.

Кияк Н. ФІЗІОЛОГІЧНА АДАПТАЦІЯ БРІОФІТІВ ЛІСОВИХ ЕКОСИСТЕМ ДО МІНЛИВИХ УМОВ ВОДНОГО РЕЖИМУ	36
Колісник Х., Грицак Л., Прокоп'як М., Дробик Н. ВПЛИВ РЕКУЛЬТИВАНТУ КОМПОЗИЦІЙНОГО “TREVITAN™” НА РІСТ ВИДІВ РОДУ <i>CARLINA IN VITRO</i>	37
Косаківська І., Васюк В., Войтенко Л., Щербатюк М. ВНЕСОК ФІТОГОРМОНІВ У ФОРМУВАННЯ СТІЙКОСТІ ЗЛАКОВИХ РОСЛИН ДО ДІЇ НЕГАТИВНИХ КЛІМАТИЧНИХ ФАКТОРІВ	38
Осипчук Р., Кучменко О. ВМІСТ ЗАГАЛЬНИХ SH-ГРУП ТА ВІДНОВЛЕНОГО ГЛУТАТІОНУ В РОСЛИННИХ ЕКСТРАКТАХ.	39
Паливода Ю., Гавій В., Кучменко О. ВМІСТ ГЛУТАТІОНУ В ПРОРОСТКАХ ПШЕНИЦІ М'ЯКОЇ (<i>TRITICUM AESTIVUM</i>) ЗА ДІЇ МЕТАБОЛІЧНО АКТИВНИХ РЕЧОВИН В УМОВАХ ВОДНОГО ДЕФІЦИТУ	40
Пида С., Чернік І., Крижановська М., Гільтай В. ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ МІКРОБНИХ ПРЕПАРАТІВ ЗА ПАРАМЕТРАМИ ВОДООБМІНУ НУТУ ЗВИЧАЙНОГО (<i>CICER ARIETINUM</i>)	41
Ребекевша Ю., Михайленко Н., Поліщук О. ВПЛИВ БІКАРБОНАТУ ТА ІНГІБІТОРІВ КАРБОНАТДРАЗ НА СИНТЕЗ АТФ У ХЛОРОПЛАСТАХ <i>PISUM SATIVUM</i>	42
Романенко К., Бабенко Л., Косаківська І. ВПЛИВ ТЕМПЕРАТУРНИХ СТРЕСІВ ТА ҐРУНТОВОЇ ПОСУХИ НА АМІНОКИСЛОТНИЙ СКЛАД ЗЛАКОВИХ РОСЛИН.	43
Ружицька О. ПРОРОСТАННЯ НАСІННЯ ПЛІВЧАСТИХ ПШЕНИЦЬ В ПРОЦЕСІ ПІСЛЯЗБИРАЛЬНОГО ДОЗРІВАННЯ	44
Степанов С., Золотарьова О. ВПЛИВ ГАЛОВОЇ КИСЛОТИ НА РІСТ І ФОТОСИНТЕЗ <i>EUGLENA GRACILIS</i>	45
Тарабан Д., Карпець Ю., Кокорев О., Колупаєв Ю. АКТИВАЦІЯ ПРОРОСТАННЯ ЗЕРНІВОК І ПІДВИЩЕННЯ ТЕПЛОСТІЙКОСТІ <i>SECALE CEREALE</i> НА РАННІХ ФАЗАХ РОЗВИТКУ ДІЄЮ МЕЛАТОНІНУ.	46
Топчій Н., Золотарьова О., Федюк О. СВІТЛОЗАЛЕЖНІ ЗМІНИ КАРБОНАТДРАЗНОЇ АКТИВНОСТІ У ЛИСТКАХ <i>CRASSULA OVATA</i>	47
Шанайда М., Ліпка К. ХРОМАТОГРАФІЧНИЙ ПРОФІЛЬ ПОЛІФЕНОЛІВ У ТРАВІ <i>DRACOCERPHALUM OFFICINALIS</i>	48
Шахов І., Кокорев О., Колупаєв Ю. АКТИВАЦІЯ ДІЄЮ ГАММА-АМІНОМАСЛЯНОЇ КИСЛОТИ АНТИОКСИДАНТНОЇ СИСТЕМИ ТА НАКОПИЧЕННЯ ПЕРВИННИХ І ВТОРИННИХ МЕТАБОЛІТІВ У ПРОРОСТКІВ ТРИТИКАЛЕ ЗА УМОВ СОЛЬОВОГО СТРЕСУ	49
Щербатюк М., Войтенко Л., Васюк В., Косаківська І. БІОЛОГІЧНЕ ВИЛУЧЕННЯ ІОНІВ ЦИНКУ ІЗ ВОДНОГО СЕРЕДОВИЩА СПОРОФІТАМИ <i>SALVINIA NATANS</i>	50

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

**МАТЕРІАЛИ XV З'ЇЗДУ
УКРАЇНСЬКОГО БОТАНІЧНОГО ТОВАРИСТВА**
(Івано-Франківськ, 30 вересня — 4 жовтня 2024)

Науково-технічна редакція
**Науковий комітет XV З'їзду
Українського ботанічного товариства**

Технічна редакція, верстка та оригінал-макет
Ганна Бойко, Тарас Бойко, Денис Решетников

Дизайн логотипу та обкладинки
Наталія Черемних, Віктор Чернявський

Г Е Л Ь В Е Т И К А
В И Д А В Н И Ч И Й Д І М

WWW.HELVETICA.UA

Підписано до друку 23.09.2024 р. Формат 60x84/16.
Папір офсетний. Гарнітура Times. Цифровий друк.
Ум. друк. арк. 13,49. Наклад 100.
Замовлення № 0925-119.
Віддруковано з готового оригінал-макета.

Видавництво і друкарня – Видавничий дім «Гельветика»
65101, Україна, м. Одеса, вул. Інглезі, 6/1
Телефони: +38 (095) 934 48 28, +38 (097) 723 06 08
E-mail: mailbox@helvetica.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
ДК № 7623 від 22.06.2022 р.